

Vald ja mõisa	Esimesed ostmised	Suurim ostmiste hooaeg	Viimsed ostmised
<b>Elistvere vald:</b>			
Elistvere ms . . .	1892 (79 talu)	—	—
Mäe ms . . . . .	1892 (3 tl)	—	1916 (1 tl)
Vedu ms. . . . .	1871 (3 tl)	1872—1874 (kokku 8 tl)	1895 (1 tl)
<b>Laeva vald:</b>			
Kärevere ms . . .	1883 (1 tl)	1885 (13 tl) 1886—1889 (kokku 10 tl)	1900 (3 tl)
<b>Saadjärve vald:</b>			
Kukulinna ms . . .	1888 (4 talu kinnistatud, ostumüügi lepingu teg. aeg teadm.)	1892 (23 tl),	1908 (1 tl)
Saadjärve ms . . .	1888 (2 tl)	1894—1905 (7 tl)	.
Voldi ms. . . . .	1869 (12 tl)	1870—1875 (kokku 15 tl)	—
<b>Sootaga vald:</b>			
Sootaga ms. . . .	1883 (60 tl)	—	1900 (1 tl)

Valdade ühendamise hooajal ühendati Kärevere Laeva vallaga ühiseks Laeva vallaks, Äksi ja Kärkna Sootaga vallaga Sootaga vallaks, Vedu ja Mäemõisa Elistverega Elistvere vallaks, Voldi ja Kukulinna Saadjärve vallaga Saadjärve vallaks ja Visusi Kaarepere vallaga Kaarepere vallaks.

**Koolid.** Juba 13. aastasajal oli Kärkna kloostri juures kool olemas. Arusaadavalt ei olnud see kloostrikool kuidugi mitte rahvakoolina mõeldud, siiski ei ole võimatu, et ka seal mõni eesti noormees munkade juhatusel õpetust sai. Ligemaid teateid rahva õpetamisest ja selle tagajärgedest saame alles rootsi ajal, needki on väga puudulikud. 1647. a. kirikukatsumisel leitakse, ei talupojad oskavad rahuloldavalt „paluda“, 1680. a. on köster ametis, kes oskab lugeda ja kirjutada. Katsumiskomisjon soovib „mittesaksa“ kooli avada, kus köster lastele lugemist ja ristiuskus õpetaks. 1688. a. on Äksis kool, kus 7 last õppimas. Kas see kool Põhjasõjas kestma jäi, ei ole teada. 1730. a. peetakse Äksi kiriku juures jällegi kooli, kus koolimaja on kihelkonna kulul üles ehitatud; õpetust annab köstri poeg Jürgen, koolis õpib 10 poissi aastas. Katsumisel leitakse, et noored oskavad keskmiselt „paluda“, igatahes paremini kui vanad, aga ka vanad tunnevad veel oma „vanu palveid“. 18. aastasaja lõpul ja 19. aastasaja alul avatakse rida külakoole, 1834. a. on viimaseid 10;